

AdRem

Nummer 8/9

augustus / september 2018

ïSucculenta" Afdeling ïDe Achterhoek"

Opgericht september 1975

Verenigingsavonden:

Iedere tweede donderdagavond van de maand in "**Kruidenhof te Mal-lum**" In Eibergen.
Aanvang 20 00 uur.

Contributie:

Lidmaatschap € 15,00 per jaar. Te voldoen op bankrekeningnummer IBAN NL09RABO0356715841 t.n.v. Cactusvereniging "De Achterhoek".

Naast de contributie voor de afde-ling, moet er ook nog € 27,00 con-tributie aan de landelijke vereniging "**Succulenta**" betaald worden.

Redactie:

Henk Viscaal.

Informatie:

Voor informatie over de vereniging kunt u op de hiernaast staande adressen terecht, of op de vereni-gingsavonden zoals hierboven vermeld staat.

Bestuursleden:

Voorzitter:

H.W. Viscaal,
Brinklaan 31,
7261 JH Ruurlo.
0573 452005

Secretaresse:

A. Heijnen,
Kuipersweg 9,
7107 BC Winterswijk.
0543 564314

Penningmeester:

D. Hoogstraten,
Rozenkamp 8,
7151 VN Eibergen.
0545 472778

Leden:

T. Welman,
Julianastraat 17,
7161 CP Neede.
0545 295813

J. Hardiek,
M. Krusemanstraat 122,
7513 HM Enschede.
053 4301499

AdRem

JAARGANG 38 NO 8/9/ AUG/SEPT 2018

WAT ER WEER ALLEMAAL AAN DE HAND WAS

Het kan niet op dit jaar. Zijn we al naar Spanje en Portugal geweest. Ook zijn we al weer terug van Tenerife. We zijn daar een week op de kwekerij van Gert geweest. Tijdens het verblijf daar heb ik een flink aantal foto's en wat filmpjes gemaakt van de kwekerij en de werkzaamheden die daar plaats vinden.

Een gedeelte van de kwekerij zit nog in een opbouwfase, want er moet nog erg veel opgeruimd worden. Wat dacht u van 1600 m³ tot dan toe. We hebben dan ook regelmatig even staan kijken naar de mensen die het oude materiaal verwijderden om op een veel efficiëntere manier te kunnen gaan werken. Het gedeelte dat al af was zag er verzorgd, maar vooral overzichtelijk uit.

Opvallend waren de vorkheftrucken die de hele dag over het terrein reden. De ene keer om vuilnisbakken te vervoeren, de andere keer om Deense karren van het ene gedeelte van de kwekerij naar het andere gedeelte te brengen. Op iedere maandag wordt er een container vol planten naar Nederland en een maal in de maand twee containers.

Vanuit onze kamer konden we elke dag iemand zien die euphorbia-stekken aan het snijden was. Niet iets voor iemand die geen evenwichtsgevoel heeft, want de struiken waren minimaal 3 meter hoog en de trap stond niet altijd even stabiel. Het mooiste vond ik de dame die de zaden van de planten aan het schoon maken was. Een secuur werkje. Dit inspireerde mij zo dat ik bij thuiskomst een blender heb aangeschaft om op dezelfde manier de bessen van mijn planten van hun zaden te ontdoen. Ik ben hier zeer tevreden over, maar jampotten vol zoals zij had zal mij wel nooit lukken of ik zou alles bij elkaar in een pot moeten gooien.

Misschien een idee om in het voorjaar weer eens een ouderwetse zaaiwedstrijd te organiseren, want we zijn uiteindelijk cactusliefhebbers.

H.V.

PLANT VAN DE MAAND

TURBINICARPUS PSEUDOMACRO- CHELE SUBSP. KRAINZIANUS

Laat ik dit keer maar beginnen met de geldige naam tot op dit moment. In de naamgevingswereld heeft dit alleraardigste plantje al diverse omzwervingen, wat naam betreft, meegemaakt. Zo is het al in diverse geslachten ingedeeld. Echt een plantje dat onder een naam te vangen is en dat de geleerden nog steeds voor problemen stelt. Zie je echter de fraaie bloei op de foto's dan neem je het geleur met namen maar op de koop toe.

Van dit geslacht heb ik al diverse keren in Mexico exemplaren gezien. Deze

waren nooit zo mooi bedoornd als de planten die ik in mijn verzameling heb en vooral de bedoorning was in de natuur lang zo rijkelijk niet. Ook van de vele wol in de schedel van mijn planten was in de natuur ook weinig terug te vinden. Ik geloof dan ook dat je de planten die je in de verzameling hebt staan moeilijk tot niet met de planten in de natuur kunt vergelijken. (Uitzonderingen daar gelaten). Sinds de plant in mijn verzameling op bims staat zie ik de plant bijna explosief groeien. De plant staat in een extra hoge pot zodat de radijsvormige wortel met een nauwere hals de ruimte heeft om zijn plaats op te eisen. Dit houdt natuurlijk

wel in dat de plant waarschijnlijk het komende voorjaar in een grotere behuizing gezet moet worden. Er bestaat ook een kleinere vorm van dit plantje dat luistert naar de naam *Turbinicarpus pseudo-macrole* subsp. *minima*. Mijn plant spruit rijkelijk en zoals te zien is bloeien de afzonderlijke koppen rijkelijk en dat al twee maanden lang.

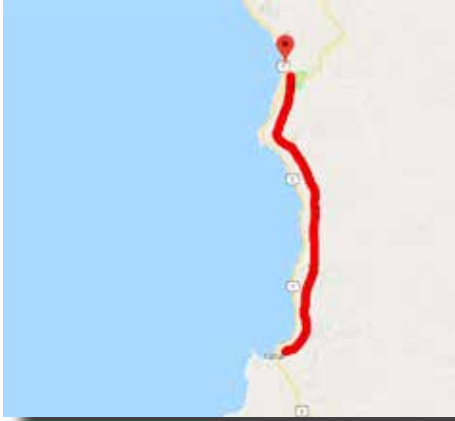
Mocht ik op de komende ELK nog een exemplaar zien dan krijgt mijn plant gezelschap en kan ik t.z.t. bessen oogsten. Het plantje kan redelijk wat kou aan en ik ben zelfs temperaturen van -4°C tegen gekomen.

H.V.

FOTOGALERIJ

EEN DAGJE CHILI

Dag 11: Taltal 6 -10

We zijn van plan deze dag naar het Paposo Nat.P. te gaan op ongeveer 50 km boven Taltal. Naar het bord op de foto te oordelen moet ik daar ook nog een grondstuk bezitten. Op weg er naar toe hebben we vele stops gemaakt en elke keer zien we weer nieuwe cactus-sen. *Copiapoa cinerea*, zelfs een cristaat, *C. tenebrosa* en *C. rupestris*. Van diverse *eriosyces* hebben we zelfs zaden gewonnen. Van deze zaden zijn er een aantal opgekomen en ze zijn inmiddels verspeend. Helaas groeit zaaisel wel heel erg langzaam. Het is dan ook erg leuk om te zien hoe de doornen op deze minuscule plantjes zich aan het ontwikkelen zijn. Geen haast en je krijgt een schitterend mooie bedoorning. Maar ook zagen we vogels die we tot dan toe nog niet gezien hadden. Het hoogtepunt hiervan was bij de lunchstop toen uit het niets een kwak, dat is de kleinste soort reiger, op de rotspartij vlak voor ons ging zitten. Ook de Jan van Genten waren een belevenis op zich. Ze vliegen in grote zwermen boven het water en dan ineens storten ze zich met z'n allen in het water. De zee is daar heel helder, dus zij zullen wel iets gezien hebben dat wij vanaf de

kust natuurlijk niet hebben kunnen waarnemen. Toen Joke naar de rots met Jan van Genten liep, waren de zeeleeuwen al van verre te horen. Het is verbazingwekkend hoe deze toch log aandoende dieren helemaal boven op de rotsen gekomen zijn. Aan de vloedlijn zien we een flink aantal zeesterren en ook een ons onbekende slijmerige oranje bol die onderaan de rotsen hangt. We gaan nog uitzoeken hoe de oranje bol-

len, die aan de rotsen geplakt zitten, heten. Helaas zijn we daar nog niet achter gekomen. De rots en het strand lag vol met schelpen. Vreemd waren de verzamelingen met de omhulsels van zeeegels. Waarschijnlijk hebben de meeuwen specifieke plaatsen waar ze deze zeedieren verorberen. Een andere verklaring kan ik daar niet voor vinden, maar misschien heb ik het wel helemaal mis. Houd je naast cactussen en vetplanten ook nog van schelpen, zee-egels en zeesterren, dan is deze dag meer dan geslaagd te noemen. Rond 5 uur waren we thuis na een enerverende en schitterende dag. Via de boulevard, lopen we naar het restaurant waar we de vorige dag ook gegeten hebben. In het hotel nog even de foto's bekijken, opslaan en aan het verslag van die dag werken en dan zeer voldaan gaan slapen.

H.V.

PUZZEL

1	2		3		4		5		6		7		8	9	
10			11	12					13	14			15		
		16				17		18		19		20			
21	22				23				24		25		26		
	27			28				29		30		31			
32			33					34		35		36		37	38
		39						40	41				42		
43	44					45					46			47	
48					49					50		51			
	52			53							54		55		
56			57						58			59		60	61
		62						63		64			65		
66	67					68		69			70			71	
72					73					74		75			
76								77						78	

HORIZONTAAL

1 dierenverblijf, 4 onbepaald voor-
naamwoord, 7 arbeid, 10 rivier in Ita-
lië, 11 vaartuig, 13 eerste vrouw, 15
ondernemingsraad, 16 gewicht, 17 ade-
lijke titel, 19 lichaamsdeel, 21 leeg, 23
aanschaffen, 25 scheepsonderdeel, 27
titel, 28 specialis, 29 nachtgewaad, 31
motorraces, 32 familielid, 33 rijder,
35 vrouwelijk dier, 37 winkelketen, 39
groot lokaal, 40 jongensnaam, 43 vlak,
45 vrouwelijk dier, 46 kleinste deel, 48
communicatiemiddel, 49 beweging in
de 60er jaren, 51 nauw, 52 aankomend,
53 ingrediënt voor het bakken, 55 na-

VERTICAAL

1 ontspanning, 2 tegenover, 3 wa-
pen, 4 persoonlijk voornaamwoord, 5
snoepgoed, 6 muzieknoot, 7 hartelijk,
8 rijksoverheid, 9 slechte woning, 12
verbrandingsrest, 14 familielid, 16 ge-
hoororgaan, 17 bijwoord, 18 namaak,
20 vloerdekking, 22 familielid, 23 hard
geluid, 24 vrucht, 26 bevel, 28 onbe-
groeid, 30 snoepgoed, 32 indruk, 33
lang stuk hout, 34 voorstelling in de
slaap, 36 een weinig, 38 webpagina-
taal, 39 bedrijf, 41 beroemd vliegtuig,
42 scheepslichaam, 44 gekookt, 45 wa-
terdier, 47 vruchtbare plek in de woest-

schrift, 56 voertuig, 57 omroepvereniging, 58 strook, 60 oude lengtemaat, 62 vaartuig, 64 hooghartig iemand, 66 stroming in de kunst, 68 volkswagen-dealer, 70 vaartuig, 72 voorbij, 73 landbouwwerktuig, 75 plaats in Zeeland, 76 drinker, 77 voortbewegen, 78 lengtemaat

tijn, 49 deel, 50 organisatie voor Europese samenwerking, 53 zitmeubel, 54 vergrootglas, 56 Indonesisch eiland, 57 vis, 59 land in Europa, 61 eetgerei, 62 plezier, 63 waterplas, 65 diereengeluid, 67 meisjesnaam, 68 public relations, 69 nieuw, 71 plaats in Gelderland, 73 merkturnkleding, 74 per persoon

Onder de inzenders van de goede oplossing van de puzzel wordt een plantje verloot.

TWEE HOBBY'S GEMAKKELIJK TE COMBINEREN

We gaan ook deze maand door met drie planten van onze eigen flora.

Als eerste het kruipende moerasscherm (*Apium repens*) uit de familie van de schermbloemigen (*Apiaceae*). Een vaste plant die in Nederland op de rode lijst staat als zeer zeldzaam en nog afnemend. De plant met zijn witte bloemen wordt 30 cm hoog. De bloemen verschijnen van juni tot in oktober. De plant komt voor op in de winter onderstromende gronden en weilanden die

voedselarm of matig voedselrijk zijn en zwak zuur. Van de naam *Apium* is geen afkomst bekend en *repens* betekend kruipend.

De tweede plant id de honingorchis (*Herminium monorchis*) uit de familie van de orchideeën (*Orchidaceae*). Deze zeer zeldzame orchidee staat ook op de rode lijst als zeer zeldzaam en sterk afnemend. De plant wordt tot 30 cm hoog en is een vaste plant die zijn groengele geurende bloemen heeft in juni en juli. De plant komt voor in de duinen op natte kalkhoudende zandgrond die voedselarm is en in de zon ligt. Maar de plant wordt ook gevonden langs de IJssel en in Zuid-Limburg. Het zaad bevat geen reservevoedsel zoals de meeste zaden, het zaad ontkiemt alleen als er bepaalde schimmels aanwezig zijn,

De naam *Herminium* is afgeleid van griekse herminos wat bedstijl betekent. De naam zinspeelt op de steil opgerichte stengel. *Monorchis* is ook afkomstig van

het Grieks en wel monos wat enig betekent of alleen, omdat deze Ochidee maar één knol heeft.

De derde plant is het karwijselie (*Selinum carvifolia*) uit de familie van de Schermbloemigen (*Apiaceae*). Dit is een tweejarige plant die zijn witte bloemen heeft van juli tot in september. De plant wordt tot 90 cm hoog. De plant komt voor op zonnige tot licht beschaduwde plaatsen die voedselarm tot licht voedselrijk zijn. Ook moet het nat en zwak zuur zijn zoals in bepaalde bossen. Ook deze plant staat op de rode lijst als zeer zeldzaam en sterk afnemend. De plant heeft de zelfde geur als Peterselie. De plant is de waardplant voor Zwartvlekdwergspanner en bladmineerder. Er zijn *Selinum*-soorten te koop voor in de tuin. *Selinum* komt van het Griekse selinon waarmee alle schermbloemigen werd aangeduid. *Carvifolia* komt uit het Latijn wat bladeren van de Karwij betekent. Dit was het weer voor deze maand.

Jur

MELLITIS MELISSOPHYLLUM

Behalve het Triglav Nationaal Park (zie vorig nummer) werd ook het Nationaal Park Plitvice Meren bezocht. Het Park ligt midden in Kroatië dicht bij de grens met Bosnië-Herzegovina. Het gebied heeft een oppervlakte van 300 vierkante kilometer en bestaat uit 16 meren en dichte bossen. Maar het zijn vooral de vele spectaculaire watervallen die een massa bezoekers trekken. We hadden geluk, het was die dag warm en droog, want bij heftige regenval moeten de bezoekers het park verlaten en wordt het gesloten omdat het anders onveilig wordt met al die bezoekers op de houten vlonders boven het water en de smalle paden die langs meren lopen en in de bossen. De Plitvicemeren zijn onderverdeeld in bovenmeren en benedenmeren ontstaan door de Karonarivier. Die heeft door natuurlijke afzetting dammen van travertin gemaakt. Die dammen zorgden weer voor meren die met watervallen met elkaar in verbinding staan. We kwamen op het hoogste punt het park binnen en vanaf het dalende pad hadden we steeds een ander zicht op de grootste waterval in het park. Het 18 meter diepe Milanovacmeer is met zijn lengte van 470 m en breedte 50 tot 90 m het grootste benedenmeer. Aan de voet van de waterval hangt een nevel van het water dat met donderend geraas naar beneden valt. Het blauwgroene water is zo helder dat je de bodem en vissen goed kunt zien. Langzamerhand kwamen we bij meren die hoger gelegen waren en overal zag je watervallen. Uit tientallen hoeken en gaten stortte het water over

de kalkstenen rotsformaties en terrassen naar beneden. Langs de oevers stonden veel mooie planten die in mijn rotstuin niet zouden misstaan. Door de meeste bezoekers van het park werden ze niet eens opgemerkt, die keken alleen hoe ze met selfies die ze maakten het beste met een waterval op de foto kwamen. Een van die planten is *Mellitis melissophyllum* (bijenblad) een plant uit de lipbloemenfamilie (*Lamiaceae*). De naam melittis komt van het Griekse Melissa (honingbij) en meli (honing). *Melissophyllum* betekent bijenblad. De bloem in dit park had een roze lip.

Wikipedia zegt over deze plant het volgende:

Bijenblad (*Mellitis melissophyllum*) is een relatief zeldzame meerjarige plant in de lipbloemenfamilie (*Lamiaceae*) die voornamelijk voorkomt in bergachtige gebieden met open loofbos in Centraal- en Zuid-Europa en meer bepaald op licht beschaduwde plaatsen met een droge, steenachtige en kalkrijke grond. Deze plant heeft dikke ondergrondse wortels waaruit rechte, hoekige harige stengels groeien met ruw getande sterk ruikende bladeren. De witte bloemen met roze tint zijn tweelippig en hebben klokvormige kelkbuizen. Ze groeien per 1-3 in de oksels van de bovenste bladeren. De kelkblaadjes blijven om de vruchtjes te omsluiten. Deze bestaan uit vier zachte nootjes. Bijzonder was dat ik een spierwitte uitvoering van deze plant in het Triglav Nationaal park ook al had gefotografeerd. Andere planten waren kalkvleugeltjesbloem, rapunzel, zonneroosje, asters, clematis, bleekgele vederdistel, een stinkend nieskruid met zaaddoos en vogelnestorchis. De laatste staat met foute foto in het voorgaande artikel over “Ratelaar en Bremraap” in het Nationaal Park Triglav. Vijf uren hebben we doorgebracht in het Nationaal Park Plitvice Meren.

MET EEN BOEKJE IN EEN HOEKJE

Of het een mijlpaal is moeten jullie maar beslissen, maar dit is wel voor de 200ste keer dat ik een boek beschrijf. Bradleya is het jaarboek van de Engelse cactusvereniging. Wanneer je een abonnement op het tijdschrift van deze vereniging hebt kun je ook deze extra uitgave bestellen. Vooral wanneer je geïnteresseerd bent in de naamgeving van cactussen en vetplanten blijf je steeds bij over de nieuwste ontwikkelingen.

Grappig detail is de voorplaat; tijdens een Argentinië-reis hebben we voor een vergelijkbare rotswand gestaan waar de *Parodia chrysanthion* tussen de abromeitiella's groeiden.

Het eerste artikel voert ons naar Brazilië waar de schrijvers een aantal daar voorkomende cactussen behandelen. Een volgend artikel over Bryophyllum wordt dan gevolgd door een artikel over

Graptoveria, *Graptophyllum* en *Pachyveria*. Ook het volgende artikel is aan vormen van deze planten gewijd. Vervolgens behandelt Gideon Smith naamsverandering binnen het geslacht *Aloe*. Dezelfde schrijver behandelt dan planten binnen het geslacht *Crassulaceae*.

In de hoofdmoot van het boek wordt dan het geslacht *Parodia* behandeld. Voor de oudere cactusliefhebbers onder ons zal het nog steeds moeilijk zijn om er aan te wennen dat planten die onder het geslacht *Notocactus* vielen, nu onder het geslacht *Parodia* vallen.

De vereniging Internoto blijft nog steeds de bij ons bekende namen van het geslacht *Notocactus* handhaven. Afgezien van deze 'strijd' worden de

onderhavige planten toch duidelijk en uitgebreid behandeld. Er is dus geen half werk geleverd. Goede foto's en duidelijke kaartjes van de vindplaatsen en de behandelde planten begeleiden dit artikel.

We gaan dan verder met een artikel over *Kalanchoe*. Er volgen dan een aantal kleine artikelen. Leuk hierin was een artikel over Welwitsch.

Het boekwerk is niet zozeer een stukje literatuur maar kan heel goed gebruikt worden al naslagwerk of als studiemateriaal. Het is ook de bedoeling van de mensen die het boek gemaakt hebben om aanzienlijk dieper op de stof in te gaan, wat ze met deze uitgave dan ook zeer zeker gelukt is. Het boek is in het Engels geschreven waardoor het aantal lezers waarschijnlijk beperkt kan worden. Van de foto's kun je trouwens ook erg veel opsteken, zeker waar het het herkennen van planten betreft.

H.V.

ONDER ONS GEZEGD

Verslag van de tuinavond op donderdag 12 juli 2018. Deze tuinavond wordt gehouden bij de fam Hoogers in Eibergen. Het is al een lange periode erg droog geweest, overal begint het bruin en dor te worden. Deze avond en de vorige dag heeft het bij ons in het Woold ongeveer 24 mm geregend maar op de meeste plaatsen is het droog gebleven. Wij zullen het wel verdiend hebben. Piet en Marja Hoogers wonen op een prachtig plekje in het bos met een mooie tuin. De kas met cactussen ziet er erg goed uit. Piet is al enkele keren opnieuw met cactussen begonnen en heeft nu weer een erg mooie verzameling. Het huis hebben ze samen helemaal opgeknapt. Op het terras hebben we heerlijk gezeten met een hapje en een drankje. Het was een gezellige afsluiting van het seizoen.

In september komt Gert Ubink zoals gewoonlijk een lezing houden, in oktober is de ruitavond. Op 1 november (dus de eerste donderdag) komt Piet Broersma een 3-D diaserie laten zien over tuinen van Nederland. Hij doet dit bij Trudy thuis in Neede, noteer allemaal vast deze datum. Voor diegene die nog weggaat, een fijne vakantie en tot in september,

Annie.

Polygala calcarea

Mellitis melissophyllum

De juiste foto Bremraap

Mellitis melissophyllum

AGENDA

Uitnodiging voor de ruilavond op donderdag 11 oktober 2018 in de “Kruidenhof te Mallum” in Eibergen.

Aanvang 8 uur.

Agenda:

1. Opening. Mededelingen. Ingekomen stukken.
2. Ruilavond.
3. Rondvraag
4. Sluiting

Op 13 september houdt Gert een lezing.

Met vriendelijke groeten,

Het bestuur.

Jaarprogramma 2018

11 Januari	Henk Viscaal lezing Chili 2017
8 Februari	Jaarvergadering + Diddy Hoogstraten.
8 Maart	Lezing Ludwig Bercht.
12 April	Gastspreker.
3 Mei	Geert Bourgonje. (In Neede)
5/6 Mei	Lenteweekend.
26 Mei	Cactusreisje.
14 Juni	Tuinbezoek Jur Hardiek.
12 Juli	Tuinbezoek Piet Hoogers.
Augustus	Vakantie.
13 September	Gert Ubink lezing.
11 Oktober	Ruilavond.
8 November	Gastspreker.
13 December	Praat / Spel ? Fotoavond.

OPEN DAG

ZATERDAG 1 JUNI 2019

Mijnsherenweg 20
1433 AS Kudelstaart

Tel. 0297 326880
Fax. 0297 343089

Inhoud

Wat er weer allemaal aan de hand was	115
Plant van de maand	116
Fotogalerij	117
Een dagje Chili	118
Puzzel	122
Twee hobby's gemakkelijk te combineren	124
Steengoed	126
Met een boekje in een hoekje	128
Onder ons gezegd	129
Agenda	130